

Білик-Ленська І.І., слухач 6 курсу підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Управління у сфері правопорядку» факультету № 1 ННІ № 4 НАВС

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

Взаємодія громадських організацій з Національною поліцією України являє собою передбачену законами та підзаконними актами, узгоджену за своїми цілями, завданнями діяльність усіх суб'єктів щодо попередження правопорушень, яка спрямована на недопущення виникнення причин та умов правопорушень, їх профілактику, налагодження зв'язків з населенням і громадськістю, розробку спільних заходів з профілактики правопорушень у країні з найменшими витратами сил, засобів і часу.

Таким чином, взаємодії громадських організацій з державними органами притаманні наступні ознаки:

- 1) є діяльністю суб'єктів;
- 2) така діяльність характеризується колегіальністю, законодавчою регламентацією. Саме визначені взаємозв'язки повинні бути закріплені в нормативно-правових актах. При цьому, форми взаємодії хоч і можуть бути різними, але повинні відповідати ряду загальних вимог:
 - а) усі взаємодіючі сторони повинні мати єдину мету;
 - б) кожен орган повинен діяти в межах своєї компетенції, керуватися своїми відомчими нормативними актами, а співробітники - функціональними обов'язками;
 - в) взаємодія повинна супроводжуватися взаємним інформуванням один одного;
 - г) усі підрозділи повинні взаємодіяти в межах закону;
- 3) наявні декілька (не менше двох) суб'єктів взаємодії;

4) заходи взаємодії узгоджені за ціллю, місцем, часом та методами;

5) спрямованість функціонування взаємодіючих суб'єктів;

6) обґрунтованість та обумовленість завдань, які вирішуються суб'єктами взаємодії.

Суттєвими ознаками зазначеної взаємодії є наявність зв'язків, обміну інформацією, видами діяльності, заснованих на принципах добровільності, солідарності, взаємодопомоги, гуманізму, співробітництва.

У Законі України «Про Національну поліцію» зазначено, що поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку; проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України (ст. 9); діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб; з метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції здійснюється з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад; рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції (ст. 11) та ін.

Отже, взаємодія поліції з громадськими організаціями передбачається лише на добровільних та рівноправних засадах на відповідній території, і у визначений час для досягнення мети, у якій зацікавлені як органи Національної поліції, так і громадськість. Відносини, що виникають у сфері боротьби зі злочинністю між державними органами, фізичними і юридичними особами, будуються на принципах законності, справедливості та максимального забезпечення прав і законних

інтересів фізичних та юридичних осіб. Оперативним підрозділам поліції законом надане право встановлювати конфіденційне співробітництво з громадськими організаціями на засадах добровільності та використовувати їх добровільну допомогу (п. 13 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

На нашу думку, треба виокремити ознаки взаємодії громадських організацій з поліцією, якими є:

- а) взаємодія передбачена Законами України та нормативно-правовими актами;
- б) має визначені цілі та завдання;
- в) метою є попередження правопорушень серед населення;
- г) інформування населення про результати роботи поліції у боротьбі зі злочинністю та адміністративними проступками;
- д) профілактична спрямованість;
- е) зв'язки з громадськістю та населенням;
- ж) договірна та добровільна основа діяльності;
- з) забезпечення та підтримання громадського порядку в державі;
- и) формування позитивного іміджу поліції тощо.

Відповідно до нових соціальних пріоритетів набуває актуальності співпраця поліції з громадськими формуваннями, спрямована на підтримку і допомогу поліції у сфері забезпечення правопорядку. Сьогодні ця робота здійснюється на підставі Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», який визначає створення громадянами України на засадах громадської самодіяльності:

- 1) зведених загонів громадських формувань;
- 2) спеціалізованих загонів (груп) сприяння поліції та Державній прикордонній службі України;
- 3) асоціацій громадських формувань для участі в охороні громадського порядку і державного кордону, сприяння органам виконавчої влади та місцевого самоврядування,

правоохоронним органам у запобіганні та припиненні адміністративних правопорушень і злочинів, захисті життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань. Крім того, Кабінетом Міністрів України у Програмі «Україна - 2010» передбачено розробку проекту законодавчого акта «Про громадські організації в Україні», який до сьогоднішнього дня не прийнято.

Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» визначає правові, організаційні та фінансові засади щодо участі населення в забезпеченні громадського порядку і державного кордону, порядок створення та організацію діяльності громадських формувань. Закон встановлює, що громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону діють у взаємодії з органами виконавчої влади, додержуючись принципів гуманізму, законності, гласності, добровільності, додержання прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, рівноправності членів цих формувань.

Таким чином, взаємодія Національної поліції України з громадськими спілками проявляється в процесі взаємовпливу й використанням можливостей один одного для досягнення власних цілей. При цьому визначено, що ознаками зазначеної взаємодії є: по-перше, взаємодія між предметами (явищами) виникає там і тоді, де і коли їх взаємозв'язок об'єднано спільною метою; по-друге, взаємодія виявляється не тільки в безперервному впливі один на одного, а також і у використанні взаємодіючими сторонами можливостей один одного для досягнення власних цілей.